

DE STANDAARD

HET DAGBLAD

VOOR DE AFGESTUDEERDEN

Emiel Jacqmainlaan 127 — BRUSSEL

Luistergenot — Kijkgenot, goed, maar
SPEELGENOT (zelf musiceren!) nog
heel wat anders.

Alle materiaal daartoe bij

MUZIEKHANDEL «DE MONTE»

Adegemstraat, 9, MECHELEN

Tel. 150.34

- Nieuwe en bespeelde piano's
- Spaanse gitaren
- Landsknechttrommels
- Blokfluiten « Küng »
- Orff-instrumentarium en bijhorend muziek

Katalogen gratis op aanvraag.

Te Gent is

ROELAND

het Tehuis
aller Vlamingen

OOK ACADEMICI VINDEN ER
STEEDS GEZELSCHAP,
LEKKERE DRANKEN

Korte Kruisstraat 3

Uitbater: Karel DE CLERCK

Tel. 23.28.28

Voor uw beroeps-
of bedrijfskleding
slechts EEN ENKEL ADRES:

In 't klein

WERKMANSPALEIS

M. VAN DE WALLE

St-Gummarustr., 55, Antwerpen

Tel. 33.56.25

•
Sterk en Krimprij Weefsel
Verscheidenheid der modellen
Degelijke afwerking

Specialiteit van MAATWERK

Geen Bijhuizen

Mededelingsblad van het

A.V.O.H.V.

Inhoud

De ziekte der Geleerden J. H.

Waarom een Universiteit te Antwerpen?
Een vlaams toerist

Een academische onderneming van belang

De Nederlanden in Europa

Uit alle Gouwen

Bibliografie

Personalia

Maandblad

4e Jaargang

Maart-April 1959

Nummers 3-4

ZUIGELINGEN-EN DIEETVOEDING
VAN EIGEN BODEM
HOOGSTE KWALITEIT

gracilac

volle gezuurde melk
voor zuigelingen

premalac

half-afgeroomde
gezuurde melk
voor zuigelingen

Diédex

voedingsuiker

annalac

zoutloze half-vette melk

desal

zoutloze melk voor
toekomstige moeders

plenolac

volle melk

DIADAL N.V. NOSTA
OPWIJK

MEEST MODERNE EN WETENSCHAPPELIJKE DIEETVOEDING

MEDEDELINGSBLAD

VAN HET

ALGEMEEN

VLAAMS OUD-HOOGSTUDENTEN VERBOND

REDAKTIE : Mr. J. Heinz, Violierstraat, 4, Antwerpen.

BEHEER : Sekretariaat van het A.V.O.H.V., Nieuwbrug, 21, Brussel (P.R. nr 42.92.38).

PUBLICITEIT : N.V. Publicarto, Wetstraat, 208, Brussel (tel. 02.339630).

De ziekte der Geleerden

Onvolprezen is de verdienste van geleerden in het wetenschappelijk onderzoek. De technische, sociale en ook kulturele geschiedenis der laatste halfeeuw zal de vooruitgang van het mensdom, voor een groot aandeel, op hun aktief schrijven. In de volgende decennia, zal de huidige vlucht van de mens, vertikaal de grenzen van het bereikbare afmeten. Maar ik moge hun de vraag stellen : hebben zij de mens niet in de verkeerde richting gedreven ? Mij zou het niet verwonderen indien het een (smartelijke) weg terug wordt van het heelal. Terug naar de aarde, onze menselijke planeet.

Omdat daar — horizontaal — nog primaire problemen van bestaanszekerheid, welvaart en zelfs geluk voor honderde miljoenen mensen, niet zijn afgewerkt. Deze hebben de rijpe vruchten van de beschaving niet gesmaakt. Zij vragen aan wie het horen wil : geef ons heden het dagelijks brood, — in de meest letterlijke zin. De zuster van Pandit Nehroe, antwoordde onlangs tot een reporter : Meneer, de internationale problemen zijn voor mij bijkomstig, zolang wij tientallen miljoenen landgenoten tellen, die geen eten en klederen genoeg hebben voor hun karige behoeften.

Ondertussen stijgt elders de produktiviteit als een overweldigende lawine. Mekanizatie, standaardizatie, specializatie en nu automatizatie, beheersen de bedrijfswereld. De hoorn des overvloeds is onuitputtelijk geworden en zal zich straks uitstorten over de nog omsloten gebieden, die wij, troetelkinderen der techniek — onderontwikkeld noemen. Aldus, ruw geschetst — hebt U een tweeluik van stoffelijke rijkdom en armoede der bijna drie miljard mensen.

Merkwaardigerwijs, blijft bij dit duizelig proces van technische voorspoed, nog iets over : de mens zelf, namelijk de autonome mens. Zijn problematiek hebben de geleerden nog niet opgelost, alle denkende machines ten spijt. Hoe komt het dat juist daar, waar de grootste materiële bloei tiert, de drang ontstaat om te ontsnappen aan een geestelijk vacuum ? Primum vivere, deinde philosophare, akkoord. De mens leeft niet van brood alleen ! Zo luidde de titel van een recente russische roman, maar het klinkt nog beter als een kort begrip van de menselijke historie...

Het zou een vruchtbare bezigheid zijn zich, in deze optiek, even te bezinnen op de evolutie van de moderne samenleving. Voorlopig weze opgemerkt : dat de geleerden de menselijke geest niet onder de knie krijgen, dat de wetenschap niet alles ontraadselt, dat er iets is dat nog altijd het mysterie van het leven heet. In zover de geleerden zulks eerlijk erkennen (en dat doen

er vele), is er geen aanleiding om ze zeker te maken dan gewone stervelingen. Integendeel, waar zij zich toewijden aan de bevordering van de wetenschap, verdienen zij onze waardering en bewondering en kregen ze — indien ik het voor het zeggen had — solidairlijk de Nobelprijs.

De griekse wijsgeer Protagoras stelde: de maat van alle dingen is de mens. Moest hij terugkomen van de Eluseïsche velden in ons midden, hij zou stellig uit zijn euforie geraken, bij een bezoek aan een typisch groot bedrijf (voor of achter het ijzeren gordijn, om het even). Wij treffen er onder meer, uiterst knappe specialisten: de chef van het departement produktie of van het departement publiciteit, de leider van de afdeling hoofdboekhouding of van personeelszaken, het hoofd van de verkoop of van de research, de dienst der filialen, alle mogelijk sekties met onderchefs en talrijke staf, controle, planning, administratie, public relations, enz. enz. (men vergeve de oppervlakkigheid van de beschrijving, er werd niet naar volledigheid gestreefd, wat steeds geraadzaam is voor een buitenstaander, die voor de insiders eigenlijk niet meer is dan een analfabeet). Al deze mensen spreken een « andere » taal: zij zien de zaken van het eigen standpunt uit. En toch wordt alles geleid in veilige banen van gezamenlijke efficiency, dank zij de koördinatie door de algemene leiding van de middelpuntvliedende krachten ener onvermijdelijke organische spreiding. Daartoe komt men door gemeenzaam overleg op organisatorische grondslag. En de verhoopte resultaten worden bereikt.

Waar dit overleg ontbreekt, wordt het doel gemist en valt alles uiteen. Aldus vergaat het ook op het politiek vlak, nationaal en internationaal. « Zieke » democratiën, waar men niet kon komen tot redelijk overleg, hebben de sterke man opgeroepen, die de gordiaanse knoop doorhakte. (De huidige wereldtoestand is het gevolg van deze ziekte).

Langs deze omwegen, komen we thans op het terrein van de vlaamse en akademische solidariteit, eerste doelstelling van het Algemeen Vlaams Oudhoogstudentenverbond. Want er is ook de ziekte van de Vlaamse academici...

Een der moeilijkste opgaven lijkt wel, dit menselijk overleg te bevorderen, vooral tussen intellectuelen, meer bepaald tussen onze vlaamse afgestudeerden. Ieder heeft zijn opvattingen, en eigen sfeer van belangstelling. Men staat paraat om ze voor te dragen en gebeurlijk door te drijven, en heeft geen « tijd » om naar de anderen te luisteren. Men vindt het zelf overbodig om eens samen te komen, om overleg te plegen.

Vanzelfsprekend behoudt de academicus een bepaalde korpsgeest, die echter te eng beperkt blijft tot eigen beroepskringen. Ingenieurs, artsen, advocaten, apothekers, architecten, filologen, regenten, professoren, politici, zijn als het ware « specialisten », experts, bevoegd om deskundig advies te verstrekken en het eigen vak te beoefenen...

Maar daarmee lijkt ons de levenstaak van de vlaamse academici niet volbracht. Indien zij de geestelijke elite van hun volk menen te zijn — en dat is hun ereplicht — dan moeten zij gezamenlijk als leidinggevende groep getuigenis afleggen van de vlaamse levenswil, en ieder voor zich bijdragen tot opgevoerde beschaving van de gemeenschap waartoe zij behoren. Dit kan sociaal slechts door een organisatie met voldoende efficiency gebeuren. De plaats van alle vlaamse academici is dan ook bij het A.V.O.H.V. dat zich juist de gelding van de academische stand tot eerste doel heeft gesteld, op de brede basis van de vlaamse en akademische solidariteit. Wie zulks niet begrijpt, zwijge verder over de leidende roeping van de academicus, en verdwijne in de naamloze massa die genoeg heeft aan brood en spelen.

J.H.

Waarom een Universiteit te Antwerpen?

Wetenschappelijke uitrusting, dito investering en besteding staan aan de orde. De formule is in de mode en er worden plannen gesmeed waarmee miljarden gemoeid zijn. Laten wij nu de kwestie eens bezien met de ogen van de jeugd, dat wil zeggen: realistisch-nuchter én oprecht. Zonder rond de pot te draaien, zonder « vlaamse » naïviteit: zo wil het de nieuwe generatie. Zij heeft, dunkt ons, overschot van gelijk.

De wetenschappelijke uitrusting van het Rijk, en wat ons nader aanbelangt, van de vlaamse landstreek, moet functioneel zijn. Dat betekent in functie van de mens, konkreet de vlaamse mens, met zijn behoeften en zijn rechten.

De behoefte aan meer hoger onderwijs is een algemeen tijdsverschijnsel dat zijn neerslag heeft gekregen in de Universele Verklaring van de Rechten van de mens, waarvan art. 26 § 1 in fine stelt: « de toegang tot de hogere studiën moet in volledige gelijkheid mogelijk zijn voor allen in verhouding tot hun verdienste. »

De « volledige gelijkheid » in België geeft volgend beeld:

Nederlandstalig Hoger Onderwijs: twee Universiteiten, Leuven met ca. 5.300 studenten, Gent met ca. 3.800 studenten. Franstalig: drie Universiteiten: Leuven (7.000), Luik (4.000) en Brussel (4.500 w.o. 160 nederl. cursussen volgen). Resultaat: 62 % studenten volgen franstalig h.o. tegenover 38 % nederlandstalig.

Sedert verschillende generaties, beschikken onze franstalige partners over drie volwaardige Universiteiten. De vijf en half miljoen Vlamingen hebben in de laatste halfeeuw moeten strijden om twee bestaande Universiteiten (in hun eigen streek) dienstbaar te maken aan volledig nederlandstalig hoger onderwijs. Dat was de taak van de vorige generaties, de huidige generaties gaan verder naar de noodzakelijke uitbouw van hun hoger onderwijs, volgens de eisen van de tijd en de nieuwe toestanden.

1. België met ca. 9.200.000 inwoners heeft vier Universiteiten, in verhouding tot de bevolking, minder dan Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Noorwegen, Spanje, Zweden, Zwitserland en Nederland. De 5.160.000 Zwitsers onderhouden zeven kantonale universiteiten, de elf miljoen Nederlanders hebben elf Universiteiten en Hogescholen en plannen nu de oprichting van twee nieuwe Universiteiten, nl. te Arnhem en te Rotterdam.
2. Welke andere konklusie blijft er over dan deze: « de wetenschappelijke uitrusting van de vlaamse gemeenschap postuleert naar onze doordachte overtuiging, een minimum-basis van drie Universiteiten ». Er is nu een vlaams potentieel van 15.000 studenten, dat straks tot 20.000 aangroeit. Deze prognosen zijn eerder naar de lage kant, zoals deze voor Nederland. Daar had men voor 1960, gerekend op 33.000 studenten. Welnu, op 1 april 1959 gaf het Centraal Bureau van Statistiek een totaal van 34.900 studenten aan, voor de elf Nederl. Universiteiten en Hogescholen. Het aantal eerste-jaarsstudenten steeg tot 6.450, in het biz. voor de tandheelkunde, aardrijkskunde, letteren en wijsbegeerte. Daartegenover staan 10.000 studenten in Vlaanderen: er is geen plaats voor duizende die moeten wachten. Welke achterstand voor ons volk! Hoe kunnen wij hen inhalen? Daar ligt de kern van het probleem.
3. Democratizering van het hoger onderwijs door grotere spreiding van hoger onderwijsinstellingen, aldus luidde het besluit van de Studiedag van de

Vereniging der Vlaamse Studenten (V.V.S.) na een grondig onderzoek naar de sociale stratifikatie der vlaamse studenten (dec. 1958). Ook in Vlaanderen, zal de maatschappij, zoals elders, zich ontwikkelen op veralgemeend academisch niveau.

Wij moeten dus, met een moderne mentaliteit, vooruit: hardnekkig en subjektief onze belangen verdedigen tot het doel is bereikt. Ter zake moet er onder de Vlamingen eensgezindheid heersen, godsvrede en dynamisme. Laten we niet vervallen in zinloze discussies, laten we niet afwachten wat « de anderen » zullen zeggen, doen, of laten. Dat is hun zaak. Onze indruk is: dat de anderen zeer bewust, en sluw er voor zorgen dat zij het volle pond krijgen. Ziedaar het geheim der machtsposities waartegen Vlamingen (in verspreide orde, en als volksgroep eerder tam) in het defensief blijven.

4. Een oplossing volgens verouderde begrippen is zonder uitzicht. Om de normale aangroei van eerste-jaarsstudenten op te slorpen, zou men aldus komen tot 9 à 10.000 studenten in de bestaande universiteiten (zie memorie van toelichting wetsvoorstel 20 maart 1958 inhoudende oprichting van een Rijksuniversiteit te Antwerpen). Rationele spreiding en regionale ontsluiting bieden (zoals voor de nijverheid) hier uitkomst. Ons volk moet niet alleen een gezond volk zijn, maar ook een ontwikkeld volk, op het peil van zijn naburen, om zich te handhaven als een welvarend volk. Indien onder de duizende bekwame jonge mensen die wij zagen opstappen in de stoeten van 1 mei en Rerum Novarum, honderden geen kans krijgen om hoger onderwijs te volgen, dan is het plicht van « overheid en gemeenschap » om deze wantoestand te saneren. Gezonde, eerlijke wetenschappelijke investering moet de vlaamse mens — de jeugd — ten goede komen. Wij kunnen of moeten in het « wetenschappelijk onderzoek » ons met de grootmachten niet meten. Wij kunnen en moeten onze middelen (het geld van de gemeenschap) eerst besteden om hooggeschoolde mensen te vormen, en dit kan alleen met hun de nodige hogeronderwijsinstellingen ten dienste te stellen.

5. Antwerpen als vestigingsplaats van de derde Vlaamse Universiteit ligt voor de hand. De ligging, als aantrekkingspunt der interregionale migratiebeweging, als grootste vlaams bevolkingscentrum, met alle mogelijkheden van verbinding met het hinterland en het milieu: wereldhaven, vlaamse hoofdstad met allerlei bedrijven, kulturele, sociale, technische instellingen, de economische voordelen, zijn ideaal om de bloei van een universiteit op korte tijd te verzekeren. Het aantal studenten: zij wachten met duizende, om de reden van bestaan van een derde Universiteit te bewijzen. Van de 100 fr. die de Staat intrekt, komen er 14 uit Antwerpen, dat er 3 terugkrijgt: wij laten ons niet van de wijs brengen met de geldkwestie. De dans der miljarden sedert 1945 moge ons de ogen openen...

Welke de beste formule voor onze derde Universiteit zal blijken te zijn, daarover zal de toekomst leren, en kunnen wij, onder Vlamingen, constructief onderzoeken. Maar dat zij er moet komen, geleidelijk en volwaardig, daarover zullen alle nuchtere en bewuste Vlamingen het spoedig eens worden. Wij vertrouwen vooral op onze vlaamse jeugd, die het laatste woord heeft. De academische stand heeft hier zijn rol te vervullen. Het zou ons zeer normaal lijken, indien de Vlaamse Professoren, dezelfde solidariteit konden opbrengen, als hun kollega's van Nijmegen, Amsterdam en Rotterdam, ter zake van de aldaar nieuw geplande Universiteit van Arnhem, om er maar één te noemen. Wanneer de « Kommissie: Universiteit Antwerpen? ».

Een vlaams toerist.

Een academische onderneming van belang.

Wij willen met deze de aandacht van alle Vlaamse afgestudeerden vestigen op een onderneming die door een groep academici in het begin van dit jaar 1959 werd op touw gezet, t.w. het uitgeven van een tijdschrift voor de geschiedenis van de exakte wetenschappen, in het Nederlands.

In het gebied dat de eufimistische naam van Benelux draagt, is het de eerste en de enige realisatie van die aard; de franstaligen hebben het niet aangedurfd en de nederlandstaligen beneden en bezuiden de grote rivieren ook niet. De reden? Gebrek aan belangstelling voor de geschiedenis van de wetenschappen, bij gevolg onleefbaarheid.

Om te bewijzen dat zij met deze diagnose, esq. prognose niet akkoord gaan, heeft een ploeg van ondernemende en beproefde historici van de wetenschappen (geneeskunde, artseneijbereidkunde, wiskunde, biologie, enz.) het aangedurfd, viermaal per jaar een exemplaar van 50 blz. uit te geven dat uitsluitend aan de geschiedenis van vermelde vakken is gewijd. De bedoeling is, in het Nederlands, onderwerpen over de historie van de genoemde studievakken te behandelen en, in het bijzonder, een uitgebreide bibliografie te bezorgen over alles wat in Benelux daarover gepubliceerd wordt.

Het komt er, ten eerste, op aan werk van eigen bodem bekend te maken in de internationale literatuur die het vak bestrijkt en, ten tweede, over een tribune te beschikken waar de vruchten van eigen vorsching en vinding kunnen neergeschreven worden, zonder verplicht te zijn een vreemde naar de ogen te kijken. Om de verspreiding van het gepubliceerde in elk taalgebied, in Europa en daarbuiten, gemakkelijker te doen doordringen, raden de uitgevers aan dat elke schrijver zijn bijdrage door een korte samenvatting in het Duits, Engels, Frans of/ en Latijn zou laten vergezeld gaan.

Zoals men ziet, is het geen kleine opgaaf en geen gering waagstuk. Er wordt hoog en ruim gemikt. De noord-nederlanders, die gewoon zijn te berekenen en zich niet roekeloos te wagen in avonturen, staan huiverig voor dat initiatief. Een van de redacteuren heeft hun geantwoord: in het zuiden is men niet gewend opportunistisch te berekenen maar te durven, er is evenwel lang overleg gepleegd en 't is na jaren dat men van wal steekt, er werd gewikt en gewogen en het zuiden is rijp bevonden om te starten, het zuiden is meerderjarig.

De ploeg van de redacteuren van het nieuw tijdschrift, *Scientiarum Historia*, zo heet het, bestaat uit de volgende personen; zij geven een concreet idee van het geplande opzet en kunnen instaan voor de degelijkheid: Dr P. Bockstaele (St.-Niklaas), Dr P. Boeynaems (Antwerpen), Prof. R. Dequeker (Leuven), Dr L. Elaut (Gent), Prof. Dr A. Louis (Leuven), Apoteker L.J. Vandewiele (Gent), Prof. Dr P. Van Oye (Gent). Er is dus voor elks gading, en we kunnen garanderen dat er fut achter en bekwaamheid in de ploeg zit.

We durven dan zeer in het bijzonder een beroep te doen op de beoefenaars van de exakte wetenschappen onder de leden van A.V.O.H.V., opdat zij het initiatief van bovengemelde personen zouden steunen door te abonneren op *Scientiarum Historia*, en bij gelegenheid mede te werken onder welke vorm ook. Bijdragen met wetenschappelijke inhoud en vorm worden ingewacht; gegevens over gebeurtenissen en personen, ontdekkingen, publikaties, promoties, benoemingen, verjaringen, kongressen, in memoriams, enz. betreffende de geschiedenis van de exakte wetenschappen zijn welkom; elke blijk

van waardering voor het genomen initiatief wordt op prijs gesteld. We herinneren er evenwel aan dat het medegedeelde, principieel, het historisch werk van of over Beneluxwetenschap en dito beoefenaars moet betreffen. Kulturhistorische en kunsthistorische bijdragen vallen buiten het raam en horen thuis in de tijdschriften ad hoc. Over grensgebieden zal op zijn ruimst door de redactie beschikt worden.

Het door de redakteuren van *Scientiarum Historia* opgezette plan is zeker een waagstuk; over de leefbaarheid van het kind twijfelt niemand, zo er medewerking komt van wie ze verzekeren kan. Het is ook een aangelegenheid van nationale eer en prestige. Om het vol te houden rekent het bestuur van A.V.O.H.V. dan ook op elke medewerking. De redakteuren mogen niet nodeeloos een beroep op de nationale samenhang van de academici doen, en dan vooral op diegenen die door en voor de exakte wetenschap leven: artsen, biologen, wiskundigen, apothekers, ingenieurs, kortom van allen die de wetenschap van de natuur en aanverwante gebieden beoefenen om haar zelfwil en om den brode.

Het redactieadres is te Antwerpen: Prinsstraat, 5. Postgiro nr. 8584.56 *Scientiarum Historia*, Antwerpen; jaarabonnement 150 fr. Steunabonnementen bedragen 500 fr of een meervoud daarvan. Verschijnt viermaal 's jaars op 50 blz.

**CONFERENTIE VAN HET GENOOTSCHAP
« DE NEDERLANDEN IN EUROPA ».
(November 1958).**

« De belangen van een betrekkelijk kleine cultuurgemeenschap als de onze, van de 15 of 16 miljoen Nederlandssprekenden in Nederland en België, worden door de bestaande en voortschrijdende organisatie van Europa beroerd op een wijze waaraan men gewoonlijk te weinig aandacht schenkt.

Dit is de overweging, die ons in 1957, na een conferentie van Nederlanders en Vlamingen in mei van dat jaar op de Pietersberg te Oosterbeek gehouden, geleid heeft tot de oprichting van het genootschap « De Nederlanden in Europa ».

Zo luidt de aanhef van de uitvoerige beginselverklaring, waarmee het bestuur van het nieuwe genootschap zich enkele maanden geleden richtte tot een ruime kring van mensen, van wie verondersteld mocht worden, dat ze belangstelling koesterden voor de positie van de Nederlandstalige gemeenschap in een zich tot een eenheid ontwikkelend Europa.

De oprichters van het genootschap « De Nederlanden in Europa » zijn vrijwel allen voortgekomen uit de Dietse beweging, meer in het bijzonder uit de Dietse studentenbeweging van de periode tussen de twee wereldoorlogen. Zij behoren tot de groep die vóór en gedurende de tweede wereldoorlog met klimmende weerzin en verontwaardiging heeft gezien dat haar nationaal streven misbruikt werd in de dienst van het onnederlandse nationaal socialisme. Zij waren daardoor ontmoedigd en het moest na de oorlog nog jaren duren eer zij door schijnbaar toevallige contacten elkander weer vonden. Deze ontmoeting had plaats in een volkomen veranderde wereld, een wereld van andere afmetingen. Het Nederlandse streven kan heden ten dage slechts van betekenis zijn als het iets zegt in de opbouw dezer nieuwe wereld, als het iets zegt over het nieuwe Europa.

Bij de oprichters van het genootschap leeft thans de gedachte dat het inderdaad voor deze nieuwe opbouw van grote betekenis is om te werken aan gezonde grondslagen voor de verhouding der volken. Het is een wezenlijke bijdrage daartoe, indien eindelijk stelselmatig de samenwerking der Nederlandstalige gewesten wordt aangepakt. Daarbij wordt minder gedacht aan welsprekende voordrachten, als wel aan het vormen van een werkgemeenschap, die wil trachten aan een politiek-economische werkelijkheid als de Benelux een eigen Nederlandse inhoud te geven en in de grotere gemeenschap van Europa een eigen Nederlandse koers te vinden.

Waar het om gaat, toenadering en een zo groot mogelijke samenwerking tussen

Vlaanderen en Noord-Nederland, het is in wezen nog steeds dezelfde opgave als twintig jaar geleden. Alleen de modaliteiten en het kader, waarin we moeten werken, zijn veranderd. Het is de onmiskenbare verdienste geweest van de vroegere Dietse beweging, dat ze inniger contacten tussen Noord-Nederlanders en Vlamingen en in het Noorden een breder begrip voor Vlaanderen's noden geschapen heeft dan ooit tevoren sedert 1830. Van een beweging of wat daar op lijkt is na de laatste oorlog vrijwel niets meer te bespeuren geweest, met het betreurenswaardig gevolg, dat in het Noorden de belangstelling voor de Vlaamse problematiek minimaal geworden is. En dat ondanks het feit, dat door het samengaan van Nederland en België in Beneluxverband de mogelijkheden voor samenwerking zoveel groter zijn geworden.

Officiële contacten op regeringsniveau, het voortreffelijke werk, dat de Gemengde Technische Commissie ter uitvoering van het Belgisch-Nederlands Cultureel Accoord nu al meer dan 12 jaar verricht, het is op zichzelf kennelijk niet voldoende om de Vlamingen en de Nederlanders dichter bij elkaar te brengen. De stimulansen dienen tevens van andere zijde te komen.

Het genootschap « De Nederlanden in Europa » koestert niet de illusie, dat in een handomdraai een brede stroming in het leven geroepen kan worden om het gebrek aan samenwerking in het tegendeel te doen verkeren, maar wel moet het mogelijk zijn, in de eerste plaats een groep mensen bijeen te brengen — voornamelijk de vooroorlogse generatie —, die, hoewel overtuigd van de algemeen Nederlandse belangen, die op het spel staan, afzonderlijk weinig konden uitrichten, in de tweede plaats belangstelling te wekken bij de jongere generatie, die tot dusver weinig oog had voor de specifiek *algemeen Nederlandse* problematiek van Benelux. Het genootschap wil zoals gezegd een werkgemeenschap zijn, d.w.z. studie maken van de vraagstukken, die de politieke en economische integratie opwerpt, richtlijnen opstellen voor de gewenste nauwere samenwerking, de publieke opinie bewerken.

Er werd reeds uiteengezet dat het genootschap de gedachte van de Europese integratie tot uitgangspunt genomen heeft. Het aanvaardt die gedachte met overtuiging, maar het wil dus de aandacht vestigen op de problemen, die hierdoor speciaal voor de Nederlandse cultuurgemeenschap geschapen zijn.

Daarom werd voor de eerste door het genootschap ingerichte conferentie (enkele oriënteringsbijeenkomsten buiten beschouwing gelaten) als onderwerp gekozen: « Voordelen en gevaren van de Europese integratie voor de Nederlandse gemeenschap ».

De najaarconferentie vond plaats op 15 en 16 nov. 1958 te Brasschaat (bij Antwerpen) onder aanwezigheid van een zeventigtal Vlaamse en Noord-Nederlandse belangstellenden. Het was een verheugend teken, dat naast tal van oudgedienden ook een groot aantal jongeren, vooral van Vlaamse zijde, op was komen dagen. Het belang van conferenties als deze is niet alleen gelegen in de inleidingen die er gehouden worden, maar ze dienen in de eerste plaats tot het scheppen van contacten tussen mensen, die elkaar niet of nauwelijks kennen, tot een ongedwongen uitwisseling van gedachten. En als zodanig was de conferentie reeds vanaf de aanvang een succes. Tot dit succes droegen ook de twee referaten bij, die de eerste dag werden gehouden door resp. Prof. Ir. L.H. de Langen, directeur van de Algemene Kunstzijdeunie te Arnhem, en Mr. L. Craeybeckx, de bekende socialistische burgemeester van Antwerpen.

Referaat van Prof. Ir. L.H. de Langen.

Prof. de Langen ging vooral in op de economische zijde van het integratievraagstuk. Hij nam tot uitgangspunt de onontkoombaarheid van Europa's eenwording op economisch gebied, ondanks de moeilijkheden die Frankrijk de overige deelnemers bereidde. Als te verwachten gevolgen van de eenheid — daarbij de kwestie van een klein of een groter Europe in het midden latend — somde hij op: a. een doelmatiger indeling en opzet van de nijverheid; b. een sterkere interne goederenhandel; c. een zekere egalitatie van bestaandsvoorwaarden; d. door dit alles een vergroting van de welvaart.

Tot zijn eigenlijke onderwerp komend sprak hij eerst over de « voordelen van de Europese integratie voor de Nederlandse gemeenschap ». Hij onderscheidde hierbij materiële en ideële voordelen. Een groot materieel voordeel voor elk van de deelnemende landen was natuurlijk de te verwachten vergroting van de welvaart. Nederlanders en Vlamingen in het bijzonder hadden hierbij alle belang, gezien het feit, dat de bevolkingstoename van het Nederlandse volksdeel de grootste was in geheel Europa. Economisch-geografisch gezien moest het Deltagebied — de natuurlijke ligging van havens als Antwerpen en Rotterdam — wel bij uitstek profiteren bij een verdwijnen van de tolgrenzen. Verder was het van groot belang een als gevolg van de toenemende industrialisatie in Zuid-Amerika, Azië, Afrika en Australië wegvallen van afzetmogelijkheden aldaar te compenseren door de intern-Europese export van onze producten; immers in velle gevallen is het afzetgebied in de Benelux te klein.

Wat de ideële voordelen betreft bracht de inleider hierbij overgaand van Benelux op de Nederlanden, eerst een typisch Vlaams argument naar voren. De Vlaamse Beweging heeft altijd een sterk sociale inslag gehad. Verhoging van het welvaartspeil zou voor de gemiddelde Vlaming een versterking van zijn economische positie t.o.v. de franstaligen in België betekenen, zou hem een grotere mate van onafhankelijkheid en fierheid geven. Grotere inkomsten zouden ook meer bewegelijkheid tot gevolg hebben, meer reizen, meer contacten met Noord-Nederland. Tevens kon de grotere beweeglijkheid van goederen en mensen de dominerende invloed op Vlaanderen van Frankrijk en franssprekend België verkleinen.

Economische integratie betekent zonder enige twijfel een voortschrijdende verflauwing van staatkundige grenzen. Noord-Nederland en Vlaanderen zouden dus gemakkelijker naar elkaar toe kunnen groeien, al hing dit natuurlijk af van de positieve krachten die er in dit opzicht op zouden treden.

«Gevaren van de Europese integratie voor de Nederlandse gemeenschap». Spreker heeft met opzet de term nadelen vermeden. Uitgesproken nadelen had hij niet kunnen vinden, wel grote risico's.

De integratie van Europa zou ontegenzeggelijk een nog verdere samentrekking van mensen op een klein gebied, een verdergaande verstedelijking met zich mee brengen. Zijns inziens kon dit verlies van karakter en van het bijzondere dat ons in het Nederlandse volk verbindt veroorzaken. Vooral in het Deltagebied zouden de steden nog groter worden, terwijl de in de Verenigde Staten optredende «tegenbeweging», waar de stedelijke bevolking steeds meer buiten de centra gaat wonen, in ons beperkte gebied wegens gebrek aan ruimte onmogelijk zou zijn. In de tweede plaats was er het gevaar dat van de grote burens dreigde, qua stijl en qua taal, ingeklemd als de Nederlanden nu eenmaal zaten tussen Frankrijk en Duitsland. Het verdoezelen der grenzen in Europa bevorderde de toenadering tussen Vlaanderen en Nederland, maar borg ook een groot gevaar in zich voor afbrokkeling van volks- en taaleigen. Bemoedigend was anderzijds weer, dat kleine bevolkingsgroepen, als b.v. de franstaligen in Canada, zich verrassend goed hebben weten te handhaven.

Een derde gevaar zag Prof. de Langen liggen op economisch terrein. Zou de laat ontwikkelde Nederlandse industrie het kunnen bolwerken tegen reuzenbedrijven in andere landen? Groter gevaar bespeurde hij nog in een voortgaande vervreemding van het Nederlandse aandelenkapitaal, — z.i. veroorzaakt door aan verkeerde belastingpolitiek —, met als gevolg dat op de duur veel Nederlandse bedrijven in buitenlandse handen zouden geraken. In Vlaanderen was reeds lang de gevaarlijke situatie aanwezig, dat het grootste deel van de industrie zich in niet-Vlaamse handen bevond.

Nederland had weinig werkelijk grote leiders en diplomaten voortgebracht. Wij zouden mede daardoor in het Europese concert geen eerste viool spelen.

Tenslotte kwam de inleider tot een «afweging van voor- en nadelen». Zoals hij reeds uiteengezet had, wees de gehele ontwikkeling van Europese technologisch, economisch en sociaal onmiskenbaar heen naar voortschrijdende integratie. We moesten z.i. hiervoor dankbaar zijn. Wat de Nederlandse volksdelen zullen gaan betekenen in het toekomstige Europa, zou vooral van henzelf afhangen, van hun fysieke, maar nog meer van hun geestelijke vitaliteit. De plaats van de Nederlanden in Europa zou in belangrijke mate mede bepaald worden door de plaats van Vlaanderen in België.

Versmelting van alle volken, hetgeen velen voor wenselijk schijnen te houden, achtte Prof. de Langen strijdig met het grote beginsel van de schepping: verscheidenheid. Voor deze daad Gods paste maar één houding, die van eerbied. Daarom moeten wij, zo betoogde hij, het eigene in ons volk, dat goed is, bewaren en trachten ons in Europa te doen gelden.

Op deze boeiende inleiding volgde een geanimeerde discussie, waarbij o.a. de problemen van de twee Europa's, dat van de zes of dat van de zeventien, ter sprake gebracht werden.

Referaat van Mr. L. Craeybeckx.

Na de avondmaaltijd behandelde de burgemeester van Antwerpen enkele andere aspecten van hetzelfde probleem, met name de vraag wat er te verwachten was voor de positie van de Nederlandse taal in de diverse gestichte en nog te stichten Europese organen. Met enkele voorbeelden toonde hij aan, van welk een groot belang het is, dat bij besprekingen de afgevaardigden zich zo precies en zuiver mogelijk uitdrukken, en dat dit in feite, uitzonderingen daargelaten, alleen mogelijk was in de eigen taal. Hij zei zich wel eens de vraag te hebben gesteld of de Vlaamse vertegenwoor-

digers geen schade deden aan het eigen volksbelang door hun hardnekkig vasthouden aan de rechten van de eigen taal. Maar hoeveel ook te bereiken was met passieve kennis van vreemde talen, het actief kennen van zo'n taal was een zaak van volkomen andere aard. Een volmaakte taalbeheersing was bij de vertegenwoordiging van een volk van het grootste belang. Daarom was het van een bijzonder gewicht dat onze vertegenwoordigers in internationale vertegenwoordigende lichamen hun eigen taal konden gebruiken. Immers, niet iedere afgevaardigde, wiens aanwezigheid in dergelijke lichamen nodig of gewenst was, zou vlot vreemde talen kunnen spreken. Spreker wees op de figuren van Hendrik de Man en Spaak als in een bepaalde tijd de vertegenwoordigers van het meer nationaal ingesteld socialisme. Spaak, ofschoon een verdediger van het Vlaamse taalrecht, sprak uitsluitend Frans. De Man schreef uitmuntend vier talen, maar was geen slagvaardig debater, zeker niet in het Frans. Zo ontstond de kenmerkende rolverdeling dat De Man het dossier maakte, maar dat Spaak moest pleiten!

Waar het Nederlands erkend was als officiële taal in de K.S.G. en de E.E.G., moest van dit recht ten volle gebruik gemaakt worden. Op een door de heer Craeybeckx in de Kamer van Volksvertegenwoordigers aan de minister van buitenlandse zaken gestelde vraag had deze Waalse minister volledig beaamd, dat het Nederlands in de Europese organen tot gelding moest komen.

Waar het op aan kwam waren natuurlijk zo goed mogelijk functionerende vertaaldiensten. Spreker vertelde van de ervaringen op dit gebied in het Belgische Parlement. Hoewel deze niet bemoedigend genoemd konden worden, was er zijns inziens geen enkele reden de vertaalmoeilijkheden als onoverkomelijk te beschouwen. Het was zaak van de aan onze taal verleende erkenning in de organen van het kleine Europa een zo intensief mogelijk gebruik te maken teneinde sterk te staan, wanneer eventueel nog toe te treden nieuwe leden hetzelfde recht voor zich opeisen.

Ook op deze uiteenzetting volgde een uitvoerige gedachtenwisseling, die daarna in kleine kring nog uitvoeriger werd voortgezet.

Huishoudelijke vergadering.

Op zondag werd als eerste punt een huishoudelijke vergadering gehouden. Het bestuur stelde de aanwezigen in kennis van de voorgenomen werkzaamheden, waarvan het belangrijkste was het plan om door een commissie van deskundigen het vraagstuk van de samenwerking op onderwijsgebied tussen Nederland en België te laten bestuderen. Uit de vergadering kwamen ten deze tal van suggesties naar voren. Het bestuur beloofde met bekwame spoed genoemde commissie te zullen formeren. Er werd alvast afgesproken, dat de volgende conferentie aan het onderwijsprobleem gewijd zou worden.

Verder werd besloten nog een tweede commissie in het leven te roepen, die een inventarisatie op zou moeten maken van wat er zo al op cultureel gebied — in de wijdste zin van het woord — aan samenwerking bestaat tussen Nederland en België, meer in het bijzonder tussen Nederland en Vlaanderen. Deze inventarisatie zal niet beperkt worden tot wat er van overheidswege geschiedt, maar ook en wel in de eerste plaats initiatieven van particuliere zijde omvatten.

Vervolgens werd uitvoerig van gedachten gewisseld over doel en werkwijze van het genootschap. Te vroeg moest deze vruchtbare discussie beëindigd worden.

De jongeren en «De Nederlanden in Europa».

Op de middagvergadering werd het woord gevoerd door de heren J. Fleerackers en H.J. Brinkman, die beiden in de organisatie van de naoorlogse studentencongressen een grote rol gespeeld hebben. De eerste vertolkte het standpunt van de Vlaamse jongeren, de tweede sprak vanuit een Noord-Nederlands gezichtspunt.

De heer Fleerackers kenschetste op zijn wijze het verschil tussen de voor- en naoorlogse generatie door te zeggen dat de vooroorlogse naar zijn indruk meer idealistisch, de naoorlogse meer realistisch was ingesteld. Voor de oorlog had de nationale

gedachte iets revolutionairs, maar dit heeft zij thans verloren. Door de erkenning van nationale rechten zijn de jongeren op praktische doeleinden ingesteld.

De oppervlakkigheid van de jongere generatie was z.i. een oppervlakteverschijnsel. De jeugd hechtte minder aan louter taal- en cultuurvraagstukken, maar veel meer aan de sociaal-economische. De grootnederlandse studentencongressen van na de oorlog bezag zij daarom enigszins sceptisch, daar deze geen verwezenlijkingen, geen *feiten* waren geweest. In het vraagstuk Brussel b.v. zocht men het minder in de taalstrijd en in de politiek dan in sociaal-economische oplossingen.

Spreker noemde dan 5 zeer concrete punten die hij het genootschap ter verwezenlijking aanbeval: 1. De vorming van een jongerengroep in de schoot van het genootschap; 2. Een poging te doen jongeren, die werkzaam zijn in de diverse Europese organen, actief bij het werk van het genootschap te betrekken; 3. Het stelselmatig bevorderen van wetenschappelijke onderzoeken, in het bijzonder door het verstrekken — in het kader van hun studie — van studieopdrachten aan studenten over bij voorbeeld verkeersverbindingen tussen Noord en Zuid, onderwijsvraagstukken, uitgeverij, boekverspreiding, enz; 4. De vorming, in het genootschap, van een groep parlementsleden; 5. Het winnen voor het genootschap van meer hoogleraren uit Noord en Zuid, met het oog op de wetenschappelijke fundering van de samenwerkingsgedachte.

Ook de heer Brinkman besprak de verhouding der generaties. Naar zijn oordeel was er uiteindelijk toch meer sprake van een band dan van een verschil met de oudere generatie. De Europese integratie wilde hij bevorderen «waar het nodig en mogelijk is». Ook de supranationale organisaties, gedacht in federatieve vorm, wilde hij aanvaarden waar dat nodig was, maar niet de integratie om zich zelf. De regionale autonomie zou zo groot mogelijk moeten zijn. Bij integratie in de juiste vorm waren er geen gevaren.

Bij de ontmoeting met andere volken was z.i., met alle betekenis van de taal, het belangrijke punt gelegen in het vasthouden van en het voortbouwen op de eigen dieper liggende karaktertrekken. De jeugd was minder bezorgd voor de invloed van het Frans dan voor binnensijpeling van Engels en Amerikaans. Nochtans had zij geen last van minderwaardigheidsgevoelens tegenover andere volken.

Spreker betoogde, dat de jeugd bij het genootschap vooral een duidelijk en scherp omlijnde doelstelling zocht. Zij werd immers bewogen door de existentiële vragen van de houding tegenover communisme en atoomenergie. Zij dacht daardoor internationaal, zij zag dat het thans ook gaat om «Europa in de Wereld» en had, wat de Nederlanden betrof, daarbij ook het oog op Zuid-Afrika.

Tegen de door de heer Flerackers opgesomde praktische punten werden weinig bezwaren naar voren gebracht. In een wat andere vorm had het bestuur enkele van deze voorstellen reeds zelf geopperd. Van het door de inleiders geconstateerde verschil van instelling tussen oudere en jongere generatie, bleek tijdens de conferentie in feite weinig, al werden door enkele ouderen hierover in het debat enige opmerkingen geplaatst. Een levendige discussie besloot deze uitermate geslaagde conferentie van het genootschap «De Nederlanden in Europa».

Dr. A.W. Willemsen.

Conferentie van het genootschap «De Nederlanden in Europa», op 25 en 26 april, in het conferentieoord «Woudschoten» te Zeist.

Na de zeer geslaagde najaarsconferentie te Brasschaat, op 15 en 16 nov. 1958, kan het genootschap «De NEDERLANDEN IN EUROPA» haar voorjaarsconferentie met vertrouwen tegemoet zien. De opzet van het genootschap is, zoals in een uitvoerig rondschrijven van een half jaar geleden uiteengezet werd, een werkgemeenschap te vormen, om de diverse problemen te bestuderen, die zich voordoen bij het zoeken naar toenadering tussen Noord en Zuid. Tijdens de conferentie van één van de nijpendste vraagstukken, de samenwerking op onderwijsgebied betreffende, een commissie van deskundigen gevormd zou worden. Deze commissie is inderdaad tot stand gekomen. Van Noord-Nederlandse zijde maken hiervan deel uit: de heer A.J. van Dam, namens het Onderwijskundig Studiecentrum, Dr. E. Pèlosi S.J., namens het Katholiek Pedagogisch Studiecentrum; van Vlaamse zijde: Dr. H.J. de Vos, peda-

gogisch adviseur bij het departement van Openbaar Onderwijs, Dr. E. van de Velde, ere-studieprefect te Keerbergen, en de heer E.H. P.J. van den Bossche S.J.

Het bestuur heeft gemeend de a.s. voorjaarsconferentie voor een groot deel te moeten wijden aan het onderwijsvraagstuk. Enkele leden van de commissie zullen een uiteenzetting geven van de verschillen in de onderwijssystemen van beide landen, vooral van die in de sector van het middelbaar onderwijs, en voorts pogen enige algemene richtlijnen aan te geven om die verschillen te overbruggen.

Verder acht het bestuur het gewenst, dat er nogmaals aandacht geschonken wordt aan het fundamentele vraagstuk van de positie der Nederlanden in het nieuwe Europa. Naast het praktische onderwerp van de samenwerking tussen Nederland en België op onderwijsgebied, zal dus als tweede onderwerp een meer theoretische problematiek aan de orde gesteld worden.

Het Bestuur:

Algemeen Voorzitter:	Prof. Dr. P. Geyl, Utrecht.
Voorzitters:	Ir. H. G.C. Cohen Stuart, Den Haag. Mr. W. Melis, Sint Niklaas.
Secretaris-Penningmeester:	Mr. J. van Waeg, Maria Louizasqaure 66, Brussel, (giro 1024.95).
Secretaris:	Dr. A.W. Willemsen, Victor Hugoplantsoen 8 III, Utrecht.
Penningmeesteresse:	Mej. Ir. G.A. Neeb, Dotterbloemlaan 10, Den Haag, (giro 285580).
Ondervoorzitters:	Drs. W.J. Bijleveld, Den Haag. Dr. M. Vandekerkhove, Kortrijk.
Commissarissen:	Mr. P.F. Beeckman, Brussel. Mr. J.J.F. Besier, Den Haag. Mr. Borginon, Brussel. Dr. A. Devos, Handzame. Dr. R. Gheyselinck, Wassenaar. J.P.M. Meuwese, Hilvarenbeek. Ir. L.L.W. van Soest, Den Haag. Mr. J.H. Willems, Den Haag.

Schering

ALBUCID THERAPEUTICUM
en
PROPHYLACTICUM
van oogontstekingen

★ oefent een sterke
bacteriostatische werking uit

★ dringt diep door

★ prikkelt niet,
sensibiliseert niet

OOGDRUPPELS en OOGZALF

Verpakkingen : ALBUCID OOGDRUPPELS. Flesje van 10 cc (opl. à 20%)
ALBUCID OOGZALF. Tube van 5 gr (à 10%)

Opgenomen in categorie B

HUIS RODOLPHE COLES, N. V.
DIEGEM-BRUSSEL

Scheerders van Kerchove's
Verenigde Fabrieken N.V.
ST. NIKLAAS — Tel. 76.35.01

 Asbest cement produkten
Ceramtegels
Gevel- en Holle bouwsteen
Decoratieve bekledingsplaten

« ORNIT » en « LAMBRISO »
Marmer granito produkten

Sluit aan bij het :

ALGEMEEN VLAAMS OUD-HOOGSTUDENTEN VERBOND

Sekretariaat : Nieuwbrug 21, Brussel.

Postrekening : 4292.38 — Telefoon : 18.68.20 — Jaarlijks lidgeld : 150 F.

De leden ontvangen al onze uitgaven en het mededatingsblad.

Uit alle Gouwen

ANTWERPEN.

Het Akademisch jaar 1958-59, kende een welgevoeld programma, dat door zijn afwisseling op blijvend sukses kon rekenen.

Dinsdag 30 September 1958 — (121e ontmoeting). — De Heer Raymond Majeau, onderzoeksrechter bij de Rechtbank van Antwerpen, handelt over Jeugdmisdadigheid. Zijn ervaringen beamen de stelling dat een onregelmatig familiaal milieu in 80 % der gevallen, aan de grondslag ligt van een misdadige jeugd. De weder-aanpassing moet oordeelkundig zijn, zowel voor jongens als meisjes, en modern totdat zij verzoend worden met een « normale » maatschappij.

Dinsdag 7 oktober 1958. — De Heer I. De Lentdecker bezocht : Argentinië en de aldaar gevestigde Vlaamse uitwijkingen. Hij gaf een genuanceerd beeld van de toestand : de ouderen zijn niet aangepast en gevoelen heimwee naar het vaderland. De jongeren groeiden op in het nieuwe land, maar beide generaties zijn ter plaatse gebonden door de bestaansmogelijkheid die er werd verworven. In de nieuwe wereld kan de vlaamse vitaliteit zich toch uitwerken, en nuttig zijn voor het moederland.

Dinsdag 14 oktober 1958. — Drs. Herman Todts sprak over de Romantiek als geestesstroming. Zij heeft positieve resultaten gebracht in de verbondenheid tussen land en volk, als sociologische gemeenschap. Aldus blijft ze waardevol ook voor deze moderne, zgz. zakelijk-nuchtere tijd, die teert op de verworvenheden van het romantisch voorgeslacht.

Dinsdag 21 oktober 1958. — Prof. W. Opsomer, Voorzitter der gouw, handelt over : Het Nederlands in het Belgisch Zakenleven. Er bestaan in het vlaamse landsdeel nog ergerlijke toestanden, die een bedreiging zijn voor de nederlandse integriteit van Vlaanderen. Daardoor wordt ook een « sociale taalgrens » bestendigd. De Vlamingen, in de openbare en private sektor, moeten kordaat optreden om de noodzakelijke sanering in te zetten. Hier is werk in hoofdorde, voor de academici, langs hun beroep en sociale betrekkingen.

Zaterdag 25 oktober 1958. — Het Galabal der Akademici en Nos Jungit Amicitia kende een verdiende bijval, dank zij het uitstekend dansorkest W. Siemens en de feestleider, Dr. med. W. Ballet.

Dinsdag 27 oktober 1958. — Prof Dr. Frans Van Mechelen (Leuven) gaf een kort begrip van de « Ontwikkeling van de Vlaamse volkskracht in Vlaanderen », dat het tema vormt van zijn boek, verschenen in de keurreeks van het Davidsfonds. Uitstekend overzicht en referentiewerk, dat de meeste leden naar huis meenamen.

Dinsdag 4 november 1958. — Senator V. Leemans behandelde de figuur van zijn jongste werk : Sore Kierkegaard. Vooreerst werd hulde gebracht door Prof. Opsomer aan de Katholieke Vlaamse Hogeschooluitbreiding, die haar 60e verjaaring vierde onder de kundige leiding van de spreker. Deze beoogde in zijn werk niet een biografie van de mens maar een ontleding van de grondsgedachten zijner geschriften, om deze dan te toetsen aan de opvattingen van de moderne mens. Kierkegaard kon geen vrede vinden met zijn tijd en herdacht voor zichzelf zijn christelijk geloof. Zijn invloed was groot op de latere denkers, die tot heden zich nog op hem beroepen.

Dinsdag 18 november 1958. — Mevrouw A. Hintjens vergastte ons op een biz. prettige causerie : « Ik ben de echtgenote van een architect ». Toen ik het leven inging met mijn man, was alles revolutionair dat nu als een vanzelfsprekende verworvenheid is geworden in de bouwkunde. Naast mijn huishoudelijk werk vooral als moeder, ben ik gelukkig geweest mijn man bij te staan, in al de fasen zijner

carrière, vooral als actieve toeschouwer. Me dunkt dat ook voor de vrouwen van advocaten, artsen en ingenieurs een gelijkaardige taak is weggelegd, maar bovenal verkies ik de architect, die door zijn bouwwerk, het complete leven realiseert. Het warm applaus van toen, herhalen wij hier voor het nageslacht.

Dinsdag 25 november 1958. — «Vlaamse Cultuur in Heden en Toekomst» belicht door de A.B.N.-film: Moeder, wat zijn wij rijk, met kommentaar van de auteur, de Heer Hein Beniest. — Een geslaagde en aangename avond, maar vooral kulturele propaganda van de beste soort.

Dinsdag 2 december 1958. — De Heer Richard Wagner Hausen, afgevaardigde te Brussel, van het Deens Instituut, gaf ons een belangrijke lezing over zijn land: Denemarken, in uitstekend nederlands. Na dit overzicht van geschiedenis, economie en huidige problemen van Denemarken, kregen wij twee kleurfilmen: toeristisch Denemarken en het dagelijks leven van de vorst, Frederik IX. Een keurige avond, die nog meer gaf dan hij beloofde.

Dinsdag 9 december 1958. — Ing. Leo Thijssens, sprak met filmbeltonen over: «Zo pas uit Moskou terug». Een aktueel reisverhaal, met flitsen uit het verleden, en indrukwekkende reportage van het Kremlin vooral, waar zilver, goud en edelstenen overdadig schitteren. De russische mens is gastvrij, en Rusland is boeiend, want de spreker geraakte niet uitgepraat. Als lid van onze gouw, wilde Ir. Thijssens ons deelachtig maken aan een onvergetelijke reis. Hij weze nogmaals hartelijk gefeliciteerd.

Dinsdag 16 december 1958. (ons eerste lustrum en 132e ontmoeting). — Het vijfjarig bestaan der Antwerpse afdeling van het A.V.O.H.V. werd gevierd door een feestvoorstelling van «Pats Poppenspel», met een programma voor grote mensen. Gedurende ruim twee uren, werd een bomvolle zaal geboid door de verschillende nummers, schitterend voorgebracht door Dr. jur. Karel Weyler en zijn medewerkers. Humor, kunstzin en talent verzekerden een uitbundig sukses. Vermelden we: Poppenkolder, De Familie Labrosse, De Averulle (Gezelle), Zeg kwezeltje, wilde gij dansen, als uitblinkers der vertoning. Tekst, muziek, handpoppenspel: het was een bewonderenswaardig uitgebalanceerd spel met een feilloze toneelschikking. — Iets dat onze andere gowen aan hun leden kunnen aanbieden, wanneer ze een puik feestprogramma zouden wensen....

Dinsdag 6 januari 1959. — Ons gowlid, Dr. med. H. Ballet handelt over: «De toepassing van het waarheids serum in het gerechtelijk voor-onderzoek». Dr. Ballet, een te Antwerpen zeer aangeschreven zenuwarts, kwam tot zijn onderwerp door een beruchte Assisenzaak. In 1956, werd zekere V.B. in Limburg berecht wegens moord op het 10 jarig dochtertje van een vriend. Zij werd onderworpen aan een psychiatrisch onderzoek van drie kolleges, achtereenvolgens artsen uit Leuven, Gent en Luik, die tot tegenstrijdige konklusies kwamen. Het laatste kollege wenste de narco-analyse toe te passen, om over gebeurlijke veinzerij te oordelen... Wat er ook van zij, de narco-analyse is een heil-techniek, bedoeld om de patiënt te bevrijden van zijn onderbewuste nadelige bewustzijnsinhouden. Zij mag volgens spreker, nooit worden toegepast als hulpmiddel van gerechtelijk onderzoek. In sommige gevallen, ten voordele van een beschuldigde, om hem het gebeurde terug tot bewustzijn te brengen, kan deze techniek geraadzaam zijn. Doch de populaire opvattingen van «plundering van het geweten» zijn niet verantwoord. — Deze uiterst genuanceerde en uitgediepte causerie zou tot haar recht komen door een volledige uiteenzetting, waarvoor hier de plaats ontbreekt. Wij danken dr. H. Ballet om zijn hoogstaande spreekbeurt, die met spanning werd gevolgd door een talrijk gehoor.

Dinsdag 13 januari 1959. — Algemene Ledenvergadering, door de Antwerpse gouw ingericht op voordracht van het Centraal Bestuur. — Het woord werd gevoerd door de Heer Arthur Mulier, Alg. Voorzitter van het V.E.V. die werd ingeleid door Dr. med. K. Goddeeris, alg. Voorzitter van het A.V.O.H.V. — Zie ons vorig nummer.

Dinsdag 20 januari 1959. — Een intieme avond voor de leden, en door de leden. Drie korte spreekbeurten over allerlei, en een gezellig samenzijn zorgden voor de hartelijke sfeer.

Dinsdag 27 januari 1959. — Drs. Johann Van Dijk, een te Uppsala gevestigde Vlaming, sprak over «Zweden, mooi land». Uiterst verzorgd als beschrijving van land, volk en zeden, beantwoordde de causerie aan de verwachtingen van een talrijk gehoor. Het natuurschoon van dit uitgestrekt land met zijn lange winters en opbeurende zomermaanden, werd door de kunstenaar-fotograaf Van Dijk, in prachtige kleur-diaposities opgenomen. Bloemen, dieren en mensen, interieurs en stadsbeelden moesten de beste kenners bevredigen. Bewonderend applaus was zijn aandeel.

Dinsdag 3 februari 1959. — Een onzer leden, de oude trouwe Leo Geens, onderhield de vergadering met een retrospectief: Oberbayern W.T. '58. Aan anekdoten van «diverse pluimage» heeft het niet ontbroken, want spreker was dag-en-nacht all-round manager Oberbayern, en moest ervoor zorgen, dat alles «vlot» verliep voor groten en kleinen, met bier en muziek.

Dinsdag 10 februari 1959. — Dr. jur. Hein Albers koos als thema «Gewetensbezwaar contra militaire dienstplicht». — Sterk gedocumenteerde voordracht, die de juridische, morele en opvoedende aspecten van het probleem belichtte. Een wettelijk statuut voor de principiële dienstweigeraar is nodig ook bij ons, zoals het reeds bestaat in verscheidene landen. Geweldloosheid is een grote morele kracht. Het past hulde te brengen aan wie de moed heeft te sterven (zoals 1000en in de laatste oorlog) om trouw te blijven aan het gebod: gij zult niet doden...

Dinsdag 17 februari 1959. — De Heer Ir. Faure, sprak onder het motto: De Wereld van de Islam, over de verdraagzaamheid. Eerbied voor elkander's geloof, menselijke solidariteit zijn de grote levenswaarden, die ik uit mijn langdurig verblijf in het nabije Oosten en Zuid-Europa, meebracht. Wij Vlamingen moeten onder ons ook solidair kunnen zijn. Er is meer dat ons bindt dan mag verdelen...

Dinsdag 24 februari 1959. — De Heer Walter Bresseleers gaf een schitterende voordracht over: Stedebouw in dienst van de mens. Spreker, die o.m. docent is in de gesch. der bouwkunst te Mechelen, begon met een historisch overzicht waarbij steeds de mens betrokken werd: de enkeling, in de familie en naar de gemeenschap. In deze optiek krijgen de problemen van de Stedebouw een persoonlijk, boeiend aspect. Het wonen, het werken en de cirkulatie moeten maximaal tot hun recht komen. Urbanisme is dus een wetenschap en een kunst, teamwork voor de jurist, de socioloog en de vakmens: de architect waarvan alles afhangt. Onze gelukwensen aan de kundige spreker en bouwheer!

Dinsdag 3 maart 1959. — Dr. jur. V. Portier, Voorzitter van het A.N.Z., directeur bij het V.E.V. en ondervoorzitter onzer gouw, behandelde «enkele fundamentele economische uitzichten van de vlaamse beweging». De vlaamse beweging is ook een strijd om het materiële bestaan van onze mensen, vergeten wij zulks niet. De werkeloosheid is de chronische ziekte van Vlaanderen zoals de tewerkstelling in België aantoonde. Niet alleen conjunctureel-tijdelijk, maar structureel-blijvend, zolang de belg. economie de bakens niet verzet. Groot-Gent heeft meer werkelozen dan geheel de Borinage, waarvoor men miljarden spendeert. Alleen radikale economische ontplooiing van de vlaamse gewesten, zal een rechtvaardige oplossing brengen: dat is plicht der overheid, en een opgave voor ons allen. Handelspolitiek, land- en tuinbouw, bedrijfsleven moeten dienstbaar gemaakt worden aan de vlaamse mensen, en niet omgekeerd. De aandacht van het publiek bewees dat spreker overtuigend weer de nagel op de kop sloeg.

Dinsdag 10 maart 1959. — De jaarlijkse ontmoeting met de studenten van Leuven en Gent, werd een hartelijk colloquium, waarbij Wilfried Martens, praeses V.V.S., Piet Custers, praeses Leuven, en Walter Leyten, redaktievoorzitter van «17» het woord voerden. Het stak ons een hart onder de riem, te horen dat het oude studentenras uit zijn sluimer van '45 ontwaakt was en paraat stond op de barrikaden...

Dinsdag 17 maart 1959. — De 143e ontmoeting besloot waardig het «winterseizoen». — De heer Dr. jur. Yvo de Vleeschauwer, zoon van baron de Vleeschauwer, minister van Landbouw, was de gast met een interessante voordracht: «Ik was attaché te Wenen». De Heer Dr. Georg Seyfferitz, Oostenrijks gezantschapsattaché te Wenen, hield er aan, deze bijeenkomst bij te wonen. Na een boeiende uiteenzetting over zijn indrukken uit Oostenrijk en vooral Wenen, en een kort overzicht van de economische, sociale, politieke toestand van dit oude kultuurland, liet

spreker twee filmen afdraaien: prachtige kleurprent van stad en land, en de oude juwelenschat der Donaumonarchie. Wenen is de brug tussen West en Oost-Europa, daar vindt U de uitleg voor vele aktuele problemen, niets is zo boeiend als Wenen en zo innemend als de weense vrouw. Ik nodig U allen uit om U persoonlijk daarvan te overtuigen. Prof. Opsomer dankte Dr. Seyfferitz en de simpatieke diplomaat Yvo de Vleeschauwer, die nog een hartelijk applaus oogstte.

Wij willen dit verslag «in vogelvlucht» niet afsluiten, zonder een bijzonder hulde-woord te richten tot onze toegewijde Voorzitter, Prof. W. Opsomer, aan wie onze gouv deze rijke keur aangename avonden, in hoofddorde, te danken heeft.

Bibliografie

«Noord-Zuid Verbinding», door Dr. M. van Haegendoren en Prof. Dr. H.D. de Vries Reilingh, — 128 bl. — 60 fr. Lannoo, Tielt-Den Haag.

Een Vlaming en een Noord Nederlander bezorgden ons dit handboek voor het persoonlijk contact dat de wederzijdse waardering zal bevorderen in de lage landen. Wij weten ten slotte zo weinig van elkander; de noodzakelijkheid van samenwerking, de historische samenhang, de kulturele eenheid blijven vage begrippen die voor de meesten geen eigen belevenis worden. Het gesprek tussen Noord en Zuid moet een konkrete werkelijkheid worden, allerlei misverstanden en psychologische hinderpalen moten opgeruimd, tot daar weer de oude geest kan vaardig worden die de Nederlanden eigen was in de glorie-tijd. Ken uzelf en ken de ander, de rest komt vanzelf. Dit leert U een verhelderend boekje, met een flinke dosis sense of humour. Onze gelukwensen aan de Amsterdamse Hoogleraar en de Voorzitter der Lodewijk de Raet-Stichting.

Personalia

Wij willen, na zoveel anderen, niet nalaten Dr. J. Verschuere, s.j. geluk te wensen bij zijn 70e verjaardag. Zijn verdiensten als vader van het Modern Woordenboek, voor de spreiding en gelding der nederlandse kultuur, zijn o.i. moeilijk te overschatten.

Onze biz. gelukwensen voor Prof. Dr. L. Coetsier bij zijn benoeming tot gewoon Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Gent. Onder zijn leiding werd een grondig onderzoek gepubliceerd over het probleem der ingenieursvorming en opleiding van technici (jan. 1959).

Wij feliciteren Dr. jur. en Mevrouw Piet Van Bogaert van harte, voor hun kleine Pieter, hun vijfde kindje, geboren in de Sprokkelmaand 13-59. (Borgerhout-Antwerpen).

De Heer en Mevr. Franckx-Libbrecht gaven een broertje Paul aan de kleine Christine (Antwerpen, 22-4-59). Proficiat aan ouders en grootouders.

Hartelijke gelukwensen aan De Heer en Mevrouw E. De Facq-De Rijcker ter gelegenheid van de geboorte van hun zoontje Wim (Gent, 21-3-59).

Verloofd: Mej. Paula Robyns en Dr. Frans Van Thillo — Mej. Margrit Dierckx en Dr. Dirk Verellen. (Antwerpen). Aan betrokkenen en hun achtbare familie, onze beste gelukwensen.

In memoriam:

— Dr. Juliane Gabriëls verliet dit tranendal; zij zocht troost in de Kunstgeschiedenis en gaf ons waardevolle monografiën.

— Prof. Mr. Bellefroid, gewezen Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Luik, Pro-Rector en Prof-emeritus aan de R.K. Universiteit te Nijmegen, overleed aldaar op 14 febr. 1959. Een rijk leven van negentig jaren was het zijne, gewijd aan de Rechts-wetenschap en gedragen door volkse trouw. Na 1918 werd hij een Vlaamse balling, om later hoge Belgische onderscheidingen als «Nederlands» professor te krijgen. Wij eren hem als hoogstaand Vlaming en dienaar van de Nederlandse idee.

Publikaties van het A.V.O.H.V.

1. — AMNESTIE.

Verslag van de vergadering gehouden te Brussel op 16-12-1951. (bijdragen van Prof. Dr. C. Heymans, Z.E.P. Dr. N.M. Wildiers, Mr. Frans Van der Elst). Brussel, 1951, 20 blz.

2. — Brief aan de Kommissie voor de Rechten van de Mens bij de Organisatie der Verenigde Naties.

3. — Vlaams Komitee voor Federalisme en Vlaams-Waals Kollege.

HET VLAAMS FEDERALISME.

Met een ontwerp van federale grondwet voor België. Brussel, 1954, 62 blz.

4. — STRACKE (Dr. D.A. — S.J.).

VLAANDERENS BROOD.

Over Katholieke Vlaamse Volksliefde. Voordracht gehouden voor het A.V.O.H.V. te Brussel. Brussel, 1954, 28 blz.

5. — ENGELS (O. —). Algemeen voorzitter V.E.V.

DE VERVLAAMSING van het BEDRIJFSLEVEN.

Overdruk uit «V.E.V.-Berichten» voor de leden van het A.V.O.H.V. Spreekbeurt gehouden op de jaarvergadering van het A.V.O.-H.V. te Antwerpen op 20-3-1955. Brussel, 1955, 8 blz.

6. — GILLIS (Prof. Dr. J.). Rektor van de Rijksuniversiteit te Gent.

TUA RES AGITUR.

Overdruk uit «Wetenschappelijke Tijdingen». Jg. 16 — Nr 9 — Nov. 1956. Brussel, 1956, 16 blz.

7. — GILLIS (Prof. Dr. Sc. J. —). Rektor van de Rijksuniversiteit te Gent.

VIJFENTWINTIG JAAR VLAAMS HOGER ONDERWIJS.

Rede gehouden op de academische zitting door het A.V.O.H.V. gehouden in de Aula van de Universiteit te Gent ter gelegenheid van de 25e verjaring van de vervlaamsing der universiteit. Overdruk uit «Wetenschappelijke Tijdingen». Jg. 15, Nr 10, dec. 1955. Brussel, 1955, 16 blz.

8. — VLAAMS-EKONOMISCHE VRAAGSTUKKEN.

Referaten gehouden voor het A.V.O.H.V. in het academisch jaar 1955-56 met bijdragen van G. Declercq, A. Dequae, O. Vanneste, J.M.L. Demeyere, N. Neesen. Brussel, 1956, 70 blz.

9. — AELVOET (Lic. H. —).

HONDERD VIJFENTWINTIG JAAR VERFRANSING IN DE AGGLOMERATIE en het ARRONDISSEMENT BRUSSEL (1830-1955).

Brussel, 1957, 72 blz. + kaart.

10. — EYSKENS (Prof. Dr. G. —).

Akademische herdenkingsrede voor Zeer Eerwaarde Heer Kanunnik Dr. Karel Pinxten. Brussel, A.V.O.H.V. 1957, 16 blz.